

A man with dark hair, wearing a bright pink long-sleeved shirt and dark trousers, sits in a red upholstered chair with gold ornate details. He has his arms crossed and is looking directly at the camera. The background is a vibrant red wall. To the right, a large mirror reflects another person sitting in a similar chair, working at a table. The floor is also red.

COUTURIERS PAUL SCHULTEN

TEKST FLEUR BAXMEIER, MARTINE BRUYNOOGE *Paul Schulten, COUTURIER die resideert in een ALLERAARDIGST PAND AAN DE PC en Michael Barnaart van Bergen, die furore maakt met*

&

MICHAEL BARNAAART VAN BERGEN

FASHIONABLE KNITWEAR VANUIT DE HOFSTAD,
*in conclaaf over plain boring modeshows, boerenkool in bed en de
geneugtes van haute couture.* FOTOGRAFIE HERMANNA PRINSEN

WIE IS MICHAEL BARNART VAN BERGEN?

Na afronding van een grafische opleiding studeert Michael Barnaart van Bergen (27) aan het Amsterdam Fashion Institute. Hij krijgt naamsbekendheid door Nederlandse musicalsterren als Kim-Lian van der Meij, Jelka van Houten en Brigitte Heitzer te kleden en – in samenwerking met Sacha Shoes – een schoenenlijn uit te brengen. Handtekenmerk van Michael zijn de kleurrijke gebreide jurkjes die sinds oktober ook online in zijn eigen webshop te koop zijn.

Met taart in de hand – het interview is immers bestemd voor het jubileumnummer – klopt AvantGardes journalistenduo *fashionable early* aan bij de statige voordeur van Paul Schulten. "Jullie zijn te vroeg!" roept de ontwerper – onaangenaam? – verrast uit. Als blijkt dat collega Michael Barnaart van Bergen juist wat later komt, zucht Paul tevreden, excu-seert zich en haast zich via de trap van rood fluweel naar zijn atelier. "Dan kan ik nog mooi even een ceintuurtje maken." Paul heeft niet veel tijd voor het interview, want hij is altijd aan het werk. "Ik moet er

echt voor knokken om alles in zes dagen te krijgen, zodat ik op zondag vrij ben. En dan heb ik het over werkdagen van twaalf tot veertien uur, hè? Maar ik vind dat niet erg. Werken is nu eenmaal wat ik het liefste doe. Ik ben niet zo'n sociaal dier." Michael heeft juist een rijk sociaal leven, al speelt zich dat niet – zoals bij de meeste modemensen – in Amsterdam af, maar in zijn woonplaats Den Haag. "Ik kom hier alleen als het nodig is," vertelt hij als hij vanwege een treinvertra-ging iets later arriveert dan gepland. "Ik

ben niet zo van de glitter en glamour: ik ga met buikpijn naar de fashion week en moet mezelf soms echt naar een première slepen. Na afloop ga ik altijd snel weer naar huis, koop een bak boerenkool en eet die lekker in bed op."

Een uiting van Hollandse nuchterheid die in schrill contrast staat met de overdadig ingerichte salon van Paul. Denk: feestelijke – al dan niet met pailletten versierde – avondjurken meters dik langs de muur, rode velours vloerbedekking en dito gordijnen en veel, heel veel goudbeslag. "Het lijkt mij toch ook wel wat om later in zo'n pand te wonen en te werken," zegt Michael zichtbaar onder de indruk. Maar zo ver is het nog niet. "Ik heb nu nog een heel bescheiden atelier."

HADDEN JULLIE ELKAAR AL EENS ONTMOET?

MICHAEL: "We hebben elkaar nooit ontmoet, maar ik ken de naam Paul Schulten natuurlijk wel. Die naam is gevestigd."

PAUL: "Dat ik gevestigd was, dat zeiden ze al toen ik nog maar vijf jaar bezig was. Maar ik was net begonnen! Ik denk overigens dat Michael en ik wel veel gemeen hebben. Beiden vinden we het vrouwelijke silhouet belangrijk."

MICHAEL: "Ooit ben ik conceptueel

begonnen, met een collectie van papier. Ik kreeg de kans om tijdens de fashion week te showen, en had drie weken de tijd om een collectie in elkaar te flansen. Ik was destijds erg geïnspireerd door de vergankelijkheid van mode, hoe kort items meegaan, daarom maakte ik symbolisch een collectie van papier. De aandacht die ik kreeg was overweldigend. Mensen wilden mijn ontwerpen dolgraag dragen, het was duidelijk: het speelkwartier is voorbij. Nu geeft het een enorme kick als je je werk gedragen ziet worden, soms onverwacht, zoals de schoenen die ik voor Sacha heb ontworpen."

PAUL: "Ik vind het ook een kick als mensen mijn kleding dragen, daar doe je het uiteindelijk voor. Ik zit niet vanwege een egotrip in dit vak, juist niet. Het hele traject, van ontwerpen totdat een jurk de winkel uitgaat, vind ik bijzonder leuk. Dat wil overigens niet zeggen dat ik alleen maar dingen maak die commercieel zijn. Sommige couture maak je omdat je een idee wilt laten zien, een ambacht. Zoiets wordt niet verkocht, maar maak je puur om de aandacht die je ermee genereert."

WORDT ER ÜBERHAUPT NOG WEL COUTURE GEKOCHT IN NEDERLAND?

PAUL: "Er bestaat een heel verkeerd beeld van couture. De meeste mensen denken dat het a) onbetaalbaar is en b) gemaakt wordt voor vrouwen met een moeilijk figuur. Dat is niet zo. Mijn klanten zijn dames die in prêt-à-porter niet vinden wat ze willen: ze willen meer toegevoegde waarde, leggen de lat hoger dan het gemiddelde aanbod. Vaak zijn dat heel spannende vrouwen, de top van de zakenvrouwen zeg maar, die dus echt niet saai zijn. Wat betreft de prijs: voor vijftienduizend euro kun je bij mij al iets moois kopen, dus zo duur is couture nu ook weer niet."

MICHAEL: "Mijn prijzen liggen veel lager, een gebreid jurkje heb je al voor honderdzig euro. Dat kan omdat ik veel via mijn webshop verkoop en minder focus op de verkoop in winkels. Couturejurken kosten trouwens wel wat, zo'n twaalfhonderd euro."

PAUL: "Ik geloof ook echt wel in ready to wear, in pakken met een nul eraf. Toegankelijke mode is me met de papelepel ingegoten, ik kom uit de confectie. Maar dan zou ik me moeten

aansluiten bij een firma, en ik wil die toestanden met productie, distributie en logistiek niet hebben. Ik vind dat ik nu al genoeg werk heb, maar zeg nooit nooit."

WAT IS HET HOGERE DOEL VAN JULLIE WERK? MENSEN BLIJ MAKEN, EEN MAATSCHAPPELIJK STATEMENT?

MICHAEL: "Maatschappelijke tendensen interesseren mij zeer. Toen Jan en Yolante uit elkaar gingen, ontstond er in de media een soort hetze. De een was voor Jan, de ander voor Yolante, heel zwart-wit. Dat heb ik gebruikt in een collectie. Het is niet zo dat ik dan een statement wil maken, maar ik merk wel dat ik geïnspireerd raak. Met de knitwear-collectie ben ik ineens geraakt door het oude DDR-design, waarbij vormgeving hoort die heel erg op functie is gericht, maar die niet helemaal klopt. Het heeft iets heel nostalgisch, dat past bij nu, en dat gevoel vertaal ik graag in een collectie."

PAUL: "Ik kwam er pas na vijftien jaar ontwerpen achter wat mijn drive is. Dat zit 'm in creativiteit en techniek, maar vooral ook in het sociaal psychologisch inzicht wat je van mensen moet hebben waar je iets voor ontwerpt. Want dat is

echt belangrijk als je couture maakt, dat je een vrouw omarmt en het mooie uit haar haalt en dat onderstreept. Ik stel me altijd achter de patiënt. Ze moet succes uitstralen met haar kleren."

ZAT DE LIEFDE VOOR MODE ER ALTIJD AL IN BIJ JULLIE?

PAUL: "Ik was niet zo'n kind met Barbiepoppen dat de hele dag kleertjes zat te tekenen. De interesse voor mode ontstond pas na de middelbare school. In die tijd werkte ik als model voor onder meer AvantGarde, waardoor ik in aanraking kwam met mensen in dit vak. De modevakschool leek me wel wat. Dat bleek een goede keuze. Wij zijn nog opgevoed met oude kleermakers, coupeurs, daar kreeg ik zo veel van mee! Toen dacht ik: dit is interessant. Daarna kwam ik bij Hardy's in Den Haag terecht, heel goede vrienden van me, zij maakten een couturecollectie. Daar heb ik silhouetten leren maken en ontleden. Dat Chanel weer een heel ander silhouet heeft dan Yves Saint Laurent. Toen was ik verkocht."

MICHAEL: "Als kind was ik wel gefascineerd door mode, maar ja, ik was een jongen hè? Ik was wel veel aan het tekenen, knippen en plakken. Tijdens een stage ben ik bij een groot hoofdkantoor van modemerken gaan werken en toen dacht ik; mode is toch wel iets wat me heel erg boeit. Ik heb alsnog het AMFI gedaan. Nu komt alles samen. Ik maak de dessins van de gebreide stoffen zelf, en combineer dat met ontwerpen. De hele wereld die ik in mijn hoofd heb kan ik in mijn collecties stoppen. Dat is echt ontzettend leuk."

WAT IS HET EERSTE DAT JE HEBT ONTWORPEN?

PAUL: "Een zwarte kokerrok! Die is echt afgeragd door vriendinnen. Het was in de tijd dat Thierry Mugler met zijn bloedsexy mantelpakjes furor maakte, en tegelijkertijd de *Dynasty*-trend met mega-getailleerde pakjes, maar die waren niet te koop. Mijn kokerrok bood uitkomst, en hoe!"

MICHAEL: "Voordat ik naar het AMFI ging, ben ik snel nog achter de naaimachine gekropen. Ik dacht: ik moet toch op z'n minst kunnen naaien. Ik heb de machine van mijn moeder gepakt en een heel lelijk T-shirt gemaakt. Godzijdank heb ik dat aan niemand laten zien."

MICHAEL
'IK GA MET
BUIKPIJN
NAAR DE
FASHION
WEEK EN
MOET MEZELF
SOMS ECHT
NAAR EEN
PREMIÈRE
SLEPEN'

JULLIE ZIEN ER ALLEBEI PIEKFIJN UIT. HOE LANG ZIJN JULLIE DAGELIJKS BEZIG MET JULLIE OUTFITS?

MICHAEL: "Niet lang! Ik ben heel functioneel wat dat betreft. Vaak ben ik zo lang met het uiterlijk van een ander bezig dat ik mezelf vergeet. Voor een première bijvoorbeeld moet ik dan snel nog een jurkje brengen naar iemand en heb ik voor mezelf helemaal niets mee. Ik heb al heel lang niet geshopt. Nu heb ik een pak van H&M aan, dat is eigenlijk het netste wat ik heb, haha."

PAUL: "Ik ben heel ijdel, maar alleen voor werk. Privé gaat het luikeer compleet voor. Als ik boven in het atelier bezig ben, heb ik gewoon een joggingbroek en gympen aan, of liever nog sloffen want dat is makkelijk met de pedalen. Als ik naar buiten ga, kleed ik me wel netjes aan, en als ik verkleed ga als couturier helemaal. Het is mijn vak, dat hoort erbij. Je kunt niet op tv of met klanten op pad gaan in een sweatshirt. Ik ben overigens niet op merken gericht. Toen ik bij Interface Fashion (fabrikant van damesmode - red.) werkte, heb ik een kijkje in de keuken gekregen. Sindsdien weet ik dat eenzelfde broek voor verschillende prijzen verkocht kan worden, het hangt er maar net vanaf welk label eraan hangt. Tja. Prijs-kwaliteitverhouding is voor mij belangrijker dan merken. Labelgeilgheid, daar heb ik niets mee."

EN HOE ZIT HET MET IJDELHEID? HEB JE DAAR WEL IETS MEE?

PAUL: "Ik laat mijn haar regelmatig verven bij de kapper. Niet omdat ik het erg vind om grijs te worden, maar ik vind het gewoon heel lelijk. En als ik voor mijn werk op pad moet, gebruik ik ook make-up. In de tijd dat ik als model werkte, heb ik geleerd hoe ik dat moet doen: een goeie basis, beetje Touche Éclat, poeder. Geen mascara of oogpotlood en zo, want dan zie ik eruit als Pipo de Clown. Maar het liefst zou ik alle opschmuck achterwege laten en lekker de hele dag op mijn atelier blijven: kijk naar iemand als Yves Saint Laurent, die gaf nooit interviews en was totaal onbereikbaar. Lijkt mij ook wel zo fijn, maar dat hoef je in Nederland niet te proberen. Als je een keertje een uitnodiging voor een première of interview afslaat, dan ben je meteen arrogant."

MICHAEL: "Voor veel mensen is die wereld van feesten en partijen ook een valkuil, omdat ze zichzelf daarin verliezen. Dat had ik gelukkig niet toen ik opeens zo veel aandacht kreeg vanuit de pers."

PAUL: "Je moet het onderscheid blijven zien tussen wat echt is en wat niet. In april bijvoorbeeld, showde ik in het Rijksmuseum. Ik dacht: ik ga echt geen bus huren om de collectie vanaf mijn salon naar het Rijksmuseum te vervoeren, want het is praktisch bij mij om de hoek. Ontzettend niet-glamourous natuurlijk, maar dat interesseert me niet. Je moet gewoon met beide benen op de grond blijven staan."

DRAAGT DIE NUCHTERE HOUDING BIJ AAN JULLIE SUCCES?

MICHAEL: "De knitwear die ik via mijn webshop verkoop is heel toegankelijk en draagbaar: je kunt het naar je werk aan, maar ook naar een feestje. Ik heb de functionaliteit waar veel Nederlandse vrouwen van houden weten te vertalen in een elegante collectie. Dat is denk ik waarom het zo goed gaat."

PAUL: "Bij mij is het een combinatie, denk ik. Aan de ene kant is er het creatieve proces, maar ook de techniek en om-

gang met mensen weegt zwaar. Als ik me een dag niet lekker voel, dan heeft niemand daar iets mee te maken. Een zeer bekend model zei ooit: 'Kotsen kun je overal'. Daar ben ik het mee eens. Je moet als couturier een bepaalde professionaliteit in acht nemen. Altijd aardig zijn, altijd beleefd."

WAT VINDEN JULLIE EIGENLIJK VAN HET HUIDIGE MODELANDSCHAP?

PAUL: "Ik vind het toe te juichen dat er zo veel ambitie en drive is, maar vind het jammer dat ik heel veel ontwerpers de plank mis zie slaan omdat er geen basis is. Ik kan alles zelf: ontwerpen, patronen maken, naaien. Daardoor heb ik controle over de hele route, maar veel andere mensen ontberen die knowhow. Dat gaat ten koste van de kwaliteit en het niveau en dan wordt het dus nooit internationaal. Dat is vaak niet de schuld van degene die het maakt, maar wel van de opleidingen. We zullen moeite moeten doen om dat weer op de rails te krijgen."

MICHAEL: "Ik zie het helemaal niet zo somber in. Kijk naar een Claes Iversen of Jan Taminau: die maken prachtige dingen die fantastisch in elkaar zitten. Ik denk dat zij ook wel internationale potentie hebben. Wat misschien wel weer jammer is, is dat veel ontwerpers op dit moment volledig afhankelijk zijn van subsidies. Ik denk dan: het gaat ook om zelfstandig denken, niet bang zijn de commercialiteit op te zoeken. Dat is een onderwerp dat onderbelicht lijkt te worden."

PAUL: "Je hoeft niet alles alleen te doen, maar je moet wel een idee hebben van hoe het werkt. Dat hebben veel ontwerpers in Nederland niet."

STAAT ELKE DAG IN HET TEKEN VAN MODE?

PAUL: "Ja. Alleen op zondag ben ik wel eens vrij. Dan ga ik aan mijn auto's rommelen - ik heb een paar oldtimers - of een tochtje maken. Ik heb ook wel een paar vrienden, maar die zie ik nauwelijks. Of ik me nooit eenzaam voel? Nee. Dat doe je jezelf aan. Het is ook juist de truc om af en toe een beetje afstand te nemen. Ik ben elke dag, de hele dag met mensen bezig. Op een gegeven moment krijg ik mijn bek echt niet meer open."

MICHAEL: "Dat is wel een valkuil, dat je als een soort kluisenaar gaat leven. Maar mijn vriend Jasper zorgt er wel voor dat ik niet alleen maar in mijn atelier zit. We

PAUL
'DE MEESTE
MENSEN
DENKEN DAT
COUTURE
WORDT
GEMAAKT
VOOR
VROUWEN
MET EEN
MOEILIK
FIGUUR'

WIE IS PAUL SCHULTEN?

Paul Schulten (45) start zijn carrière als ontwerper, modelleur en coupeur bij verschillende modehuizen.

Hij wordt als assistent-ontwerper en modelleur de rechterhand van Edgar Vos, wiens Amsterdamse atelier en klantenkring hij in 2000 overneemt. Hij lanceert 'Paul Schulten Haute Couture' en bouwt in een paar jaar tijd een grote naam op. Bekende Nederlanders als Astrid Joosten, Catherine Keyl, Hank Hein, Patricia Paay en Chantal Janzen behoren tot zijn vaste klanten.

wonen samen, dus dat kan hij goed controleren, haha. Hij belt me 's avonds regelmatig op om te zeggen dat ik genoeg heb gewerkt. Hij studeert communicatie en heeft sowieso niet zo veel met mode. Niemand van mijn vrienden komt trouwens uit het vak. Mijn beste vriendin is advocaat en ik kan me niet herinneren dat we het ooit lang over mijn werk hebben gehad. We gaan gewoon gezellig naar het theater, de film, uit eten, heel ordinaire dingen."

PAUL: "Mijn laatste relatie dateert al van acht jaar geleden. Niet omdat ik tegen relaties ben, maar het komt er gewoon niet van. Dat heeft natuurlijk vooral te maken met mijn werk: ik ben altijd druk, altijd weg, altijd bezig. En dan heb ik ook nog vrienden, familie en hobby's waar ik tijd aan wil besteden. Dan moet je jezelf afvragen: hoe leuk is dat voor een eventuele partner? Daarbij heb ik alles wat ik leuk vind al ingevuld bij mensen. Met de ene vriend ga ik op vakantie, met de ander naar modeshows, met de volgende naar rommelmarkten. Eigenlijk heb ik duizenden relaties."

MICHAEL: "Dat had ik ook voordat ik Jasper ontmoette. Ik haalde zo veel voldoening uit mijn werk en andere contacten dat ik amper meer taalde naar een relatie. Laat mij maar in mijn eigen wereldje, dacht ik. Maar ik merk dat een relatie

me wel heel erg goed doet. Voorheen was ik best gesloten, Jasper heeft me echt moeten leren praten. Dat lucht heel erg op. Ik kan frustraties en problemen nu ook veel beter en sneller loslaten."

PAUL: "Ken je dat gezegde: 'Geef me werk dat past als een handschoen en je hoeft nooit meer te werken'? Dat geldt voor mij. Ik heb niet het gevoel dat ik werk. Ik doe wat ik leuk vind en heb eigenlijk niet meer nodig."

LEVERT AL DAT WERKEN OOK NOG WAT OP?

PAUL: "Couture is in zowel binnen- als buitenland niet rendabel. Je stopt er honderd euro in en mag blij zijn als je er daarna weer honderd euro uit haalt. Dat is altijd al zo geweest. Als couturier kun je gewoon niet zonder commerciële klussen – en dat vind ik ook helemaal niet erg. Een paar jaar terug heb ik nog de bedrijfskleding gemaakt voor

uitvaartmaatschappij Dela. Dan lopen er ineens achtduizend mensen in jouw ontwerp. Daarna heb ik me wat meer op de couture gericht, maar nu ga ik de boel weer wat breder en commerciëler maken. Niet omdat ik nu per se heel rijk wil worden, maar ik ben natuurlijk ook niet vies van centen. En geld uitgeven gaat me nu eenmaal beter af dan geld verdienen, haha."

MICHAEL: "Ik kan op dit moment goed rondkomen, voornamelijk door de focus op knitwear, maar heel rijk word ik er vast niet van. Als je triljardair wilt worden, moet je volgens mij geen modeontwerper worden. Maar dat interesseert me ook niet zo. Ik ben ontzettend dankbaar dat ik mijn brood kan verdienen met mijn grote passie. Het gelukkigst zou ik zijn als ik straks net als Paul ergens een mooie salon heb waarboven ik kan wonen. Dan zou ik echt niets meer te wensen hebben." ❖